

Verkenning
Bioscoopplannen
Tilburg e.o.

Rapportage in opdracht van de
gemeente Tilburg

november 1998

Projectnummer:
GB98325

ZKA Markt & Beleid
Postbus 4833
4803 EV BREDA
tel. 076-5658877
fax. 076-5656489
e-mail. info@zka.nl
www.zka.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1.
1.1. Aanleiding	1.
1.2. Doel en inhoud	1.
1.3. Verrichte werkzaamheden	1.
2. Huidige marktsituatie	2.
2.1. Vraagzijde	2.
2.2. Aanbodzijde	7.
3. Case-studies; effecten na vestiging megabioscoop	11.
3.1. Inleiding	11.
3.2. Maastricht	11.
3.3. Gent (België)	13.
3.4. Metz (Frankrijk)	15.
3.5. Conclusies	15.
4. Toekomstperspectief; ramingen effecten lokaties	17.
4.1. Drie onderzoekslokaties	17.
4.2. Marktgebied	18.
4.3. Uitgangspunten voor de ramingen	20.
4.4. Effecten diverse varianten	21.

Bijlagen

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Op dit moment zijn er in de regio Tilburg een aantal initiatieven/lokaties om te komen tot een megabioscoop (vanaf ca. 10 zalen). De gemeente wil graag op korte termijn inzicht hebben in de mogelijke effecten van deze plannen. **ZKA Markt & Beleid** is hiertoe gevraagd een marktstudie te verrichten.

1.2. Doel en inhoud

Om de gevolgen van de beoogde plannen inzichtelijk te maken dienen de volgende vragen beantwoord te worden:

- Wat zijn de ontwikkelingen in de bioscoopmarkt in het algemeen en specifiek voor Tilburg e.o. bij min of meer ongewijzigd beleid (nul-variant), rekening houdend met ontwikkelingen/plannen elders in de regio ?;
- Hoe groot is de lokale én regionale impact van de beoogde plannen, waarbij 3 lokaties met een megabioscoop het uitgangspunt vormen ?:
 - Stappegoor (nabij Willem II-stadion)
 - Beekse Bergen (2 varianten)
 - Stationszone (rand centrum Tilburg)Combinaties van bovenstaande lokaties zijn denkbaar; maar worden hooguit in kwalitatieve zin aan de orde gesteld. In deze stap wordt een inschatting van het totale bioscoopbezoek in Tilburg e.o. gemaakt. Per scenario kan de marktvergrotenende werking uiteraard (sterk) verschillen;
- Hoe ziet de verdeling van het bezoek over de verschillende typen bioscopen eruit ? Hierdoor komt ook het effect op het bezoek aan de binnenstadbioscopen naar voren;
- Welke mogelijke effecten (uitgaan/horecabezoek c.q. het functioneren van de binnenstad) treden op na vestiging van een megabioscoop ?

1.3. Verrichte werkzaamheden

In het kader van het onderzoek zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyse en interpretatie van diverse rapportages van instanties als Gemeente Tilburg, Kinopolis Group, div. Nederlandse bioscoopexploitanten, Nederlandse en Belgische bioscoopbond (NFC, FCB) gemeentelijke instanties, gedrukte media e.d.;
- Inventarisatie van het regionale bioscoopaanbod en de ontwikkelingen daarin;
- Opstellen van een afwegingskader (m.n. markttechnische, sociaal-economische en ruimtelijk-functionele factoren) waardoor een effect-meting kan plaatsvinden van de 3 scenario's.

De uitvoering van het onderzoek is, gezien het krappe tijdsplan, grotendeels gebaseerd op jarenlange ervaring en expertise, bestaand bronnen-materiaal aangevuld met informele interviews.

2. Huidige marktsituatie

2.1. Vraagzijde

Nationaal

Het aantal bioscoopbezoeken gaf vanaf medio jaren tachtig tot voor enkele jaren een continue daling te zien. Deze wordt veelal toegeschreven aan externe factoren met name de opkomst van het thuisamusement van video- en nachtfilms, de toegenomen kwaliteit van audiovisueel apparatuur en de trage reactie hierop, met name in kwalitatief opzicht (service/comfort, verruiming filmaanbod), van de bioscoopbranche. Een dieptepunt in het bioscoopbezoek werd bereikt in 1992. Vanaf 1993 is hierin voor het eerst een naar het zich laat aanzien structurele kentering gekomen.

Tabel 2.1. Bioscoopbezoek in Nederland

Jaar	bezoek totaal * 1000	verandering bezoek 1989 = 100	per 1000 inwoners abs.	bruto-ontv. * 1000 gld.
1989	15.615	100	1.055	174.086
1990	14.636	94	983	167.932
1991	14.863	95	990	181.743
1992	13.683	88	904	165.228
1993	15.871	102	1.041	188.166
1994	15.983	102	1.042	188.200
1995	17.182	110	1.115	197.700
1996	16.783	108	1.083	202.000
1997	18.930	121	1.216	232.300

Bron: Jaarverslag 1997, NFC

De belangrijkste conclusies t.a.v. de huidige situatie zijn:

- de cijfers voor 1997 geven een bezoekcijfer van 18,9 mln. aan ofwel een stijging t.o.v. 1994 (16 mln. bezoeken) van 18%;
- de bezoekstijging is vooral te danken aan:
 - Toename zalenaanbod in de grote steden mede onder invloed van het gereedkomen van enkele multiplexen (Maastricht '94, Scheveningen '95, Rotterdam '96, Groningen '96) voor het eerst sinds 1983 weer een stijgende lijn. Het totale stoelenaanbod in Nederland daalt echter nog steeds (tabel 2.6);
 - De hogere marketinginspanningen (06-infolijn, Bioscoopbon, Filmweken e.d.), de betere serviceverlening en het groeiend aantal betere publieks- en familiefilms.

Internationaal

In tabel 2.3. zijn vergelijkingscijfers weergegeven van de bioscoopmarkt in onze buurlanden, waar sinds enkele jaren multiplexen en/of megabioscopen operationeel zijn¹.

Een beschouwing van de ontwikkelingen in deze landen kan dienen als referentiekader voor de Nederlandse situatie. Wat bezoekfrequentie betreft scoort Nederland het laagst van vrijwel alle EU landen (EU gem. 1996 bedroeg 1,9 tegen NL 1,1). Parallel hieraan scoort Nederland ook qua aantal zalen per 100.000 inwoners en het aantal bioscopen met 8 of meer zalen relatief laag.

Tabel 2.2. *Vergelijkingscijfers buurlanden, 1996*

	Nederland	België	Duitsland	UK
Bezoekfrequentie per jaar	1.1	2,1	1.6	2,1
Aantal zalen per 100.000 inwoners	2.8	4.4	4.9	3.6
% - verdeling aanbod:				
1 t/m 2 zalen	27%	22%	43%	28%
3 t/m 7 zalen	69%	41%	44%	41%
8 of meer zalen	4%	37%	13%	31%

Bron: European Cinema Yearbook 1997

Tabel 2.3. *Bezoekersaantallen * 1000*

Land	1989	1992	1993	1994	1995	1996	groei '89-'96
België	16.100	16.560	19.230	21.240	19.240	21.200	32%
Duitsland	101.500	105.800	130.500	132.800	124.500	132.900	31%
UK	94.000	103.000	113.000	124.000	114.500	123.500	31%
Nederland	15.600	13.700	15.900	16.000	16.400	16.800	8%

Bron: European Cinema Yearbook 1997

Indien de groei in Nederland gelijke tred had gehouden met de buurlanden dan zou de omvang van het bioscoopbezoek in Nederland in 1996 reeds ruim 20 mln. moeten bedragen tegen 18.9 mln. in 1997. Per referentieland volgt een korte toelichting van de ontwikkeling van het bioscoopbezoek:

België

- De bioscoopdichtheid in België was hoger dan in Nederland (4.4 vs. 2.8 filmdoeken per 100.000 inw.);
- het aantal bioscoopbezoeken is in de periode van 1983 tot 1989 met 30% gedaald;
- vanaf het eind van de jaren tachtig is het bioscoopbezoek met ruim 30% toegenomen voornamelijk door de komst van megabioscopen in onder andere Brussel en Antwerpen. België is Europees koploper met 2 megabioscopen van resp. 25 (Kinopolis Brussel) en 24 zalen (Metropolis Antwerpen);
- Na een daling van ca. 5% in 1995, wegens gebrek aan kassuccessen dat jaar, steeg het bezoek in 1996 weer tot het niveau van 1994.

¹

In landen als Oostenrijk, Denemarken, Italië en Zwitserland zijn nog nauwelijks multiplexbioscopen gerealiseerd. Noorwegen en Zweden met enkele multiplexbioscopen zijn qua bevolkingsdichtheid niet met Nederland te vergelijken. Frankrijk en Spanje zijn minder goed vergelijkbaar door een afwijkende film-/bioscoopcultuur.

Duitsland

- De bioscoopdichtheid is hoger dan in Nederland (4.9 vs. 2.8 filmdoeken per 100.000 inw.);
- in geheel Duitsland is een stijging te constateren van ruim 30% in 1996 ten opzichte van 1989, wat met name veroorzaakt wordt door de impact van multiplexen (met 12 tot 18 zalen);
- van het bioscoopbezoek in 'multiplex-regio's' is bekend dat hier in vier jaar tijd sprake is van een stijging van 75% (zie case-study Duitsland).
- Ook in Duitsland liet 1995 een daling zien t.o.v. 1994 met ca. 6%², in 1996 echter steeg ook hier het bezoekersaantal weer naar het niveau van 1994.

UK

- De bioscoopdichtheid is vooral de laatste jaren toegenomen door de bouw van veel multiplexbioscopen. Met meer dan vijftig multiplexen (vnl. 10 tot 15 zalen) is Groot-Brittannië hierin koploper in Europa;
- sinds het ontstaan van multiplexen vanaf 1985 zijn de bezoekersaantallen met 50 tot 60% gestegen.
- Evenals in België en Duitsland is het bezoek in 1995 gedaald om in 1996 weer op het niveau van 1994 terug te keren.

Als belangrijke oorzaken voor de stijging van het bioscoopbezoek in West-Europa kunnen worden genoemd:

- **kwaliteitsverhoging en verruiming filmaanbod per bioscoop (o.a. door de komst van de multiplexen en megabioscopen)**³. De nadruk ligt op het bieden van service en comfort. Hierdoor wordt een produkt geboden dat weer kan concurreren met het thuisaanbod (video, tv) en andere vormen van amusement (schouwburg, concert). Het filmbezoek wordt met name door jongeren (15-30 jaar) weer meer gezien als een trendy vrijetijdsbesteding;
- **nieuwe bioscoopcomplexen aan de stadsrand** op veilige, goed bereikbare plaatsen met ruime parkeervoorzieningen, vaak ondersteund door horeca (restaurants, cafés e.d.). Hierdoor wordt nieuw publiek aangetrokken dat minder op de grote stad georiënteerd is als ouderen, niet stedelijke bevolking e.d. (zie case-studie België). Belangrijke oorzaken voor non-participatie van de verschillende groepen blijken namelijk te zijn⁴; de gezinssituatie (kleine kinderen: gebrek aan tijd en geld) en de ligging van de bioscoop in stadscentra (druk, onveilig, parkeerproblemen) voor ouderen speelt vaak het imago van de bioscoop ('iets voor de jeugd'), de vermeende onveiligheid en gewoon desinteresse voor de film een rol. Daarnaast speelt het gebrek aan comfort, service, kwaliteit en prijs een rol;

² Cijfers afkomstig van de Filmförderungsanstalt, 1998.

³ Uit 'Screen International' april 1995.

⁴ Uit 'Onderzoek naar Bioscoopbezoek', S. Kamminga 1992, 'De bioscoop: goed bekeken. De doelgroep 30-40 in de bioscoop', drs. M.M. Verkuylen 1995, '50+ in de bioscoop', H.M. van Onna, 1997

- **hogere marketinginspanningen** in de branche (collectieve en joint-promotions e.d.) en een betere serviceverlening dragen bij tot een beter imago van het bioscoopbedrijf.
- **de omvang en stijging van het bioscoopbezoek komt voor een deel voor rekening van een groeiend aantal betere publieks- en familiefilms;**

Regionaal

De vermelde bezoekfrequentie in tabel 2.4. en 2.5. is gebaseerd op het aantal bezoeken aan de bioscopen gelegen in de betreffende gemeente, toegedeeld aan het aantal inwoners van die gemeente. De cijfers zijn niet helemaal reëel en vergelijkbaar; het bereik van de bioscopen reikt immers over de stadsgrenzen heen. Om een beter oordeel over de frequentie te geven, dient de 'achterlandsituatie' per stad in kaart gebracht te worden.

Men kan wel concluderen dat Tilburg qua bezoekfrequentie t.o.v. andere steden zowel in de Randstad als in het zuiden van Nederland achterblijft. Gemiddeld was in 1997 in Noord-Brabant een bioscoopstoel ca. 180 maal bezet, landelijk bedroeg de stoelbezetting 213⁵. De bezoekfrequentie in Noord-Brabant bedroeg in 1997 één keer. Het verschil in bezoekfrequentie kan voor een deel verklaard worden door het gegeven dat de in Antwerpen gevestigde Metropolis (vanaf 1993, 24 zalen) ook veel publiek uit Nederland (ca. 12%) m.n. uit de regio's Breda en Roosendaal. Onderzoek uit 1994 wees uit dat ruim 270.000 Nederlanders deze belgische bioscoop bezochten.

Tabel 2.4. Bioscoopbezoek in de grote steden (1000)*

Jaar	1989	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Aantal bezoekers							
Amsterdam	2.486	2.268	2.701	2.658	2.639	2.660	2.656
Rotterdam	1.216	1.122	1.367	1.460	1.448	1.550	1.712
Den Haag ⁶	1.066	888	1.081	1.136	1.362	1.491	1.671
Utrecht	898	766	909	916	902	857	955
Groningen	535	447	575	611	645	642	769
Tilburg				325	322	295	347
Nederland	15.615	13.683	15.871	15.983	17.182	16.783	18.930
Gem. bezoek per inw.							
Amsterdam	3,6	3,2	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Rotterdam	2,1	1,9	2,3	2,4	2,4	2,6	2,9
Den Haag	2,4	2,0	2,4	2,6	3,0	3,3	3,8
Utrecht	3,9	3,3	3,9	3,9	3,8	3,7	4,1
Groningen	3,2	2,6	3,4	3,6	3,8	3,8	4,6
Tilburg				1,7	1,7	1,6	1,9
Nederland	1,05	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2

Bron: NFC en CBS, 1998

⁵ Bron: Nederlandse Federatie voor de Cinematografie

⁶ Inclusief Movieworld in Scheveningen, vanaf juni 1995.

Tabel 2.5. aantal bioscoopbezoeken per inw. 1997

Stad	Aantal inw.	Aantal bezoeken	Aantal bezoeken per inwoner
Breda	156.000	286.000	1,8
Eindhoven	198.000	678.000	3,4
Den-Bosch	127.000	412.000	3,2
Maastricht	119.000	458.000	3,8
Tilburg	183.000	347.000	1,9

Ontwikkelingen vraagzijde

Vanuit een aantal invalshoeken is een prognose gedaan voor de verwachte groei van het bioscoopbezoek over een periode van vijf jaar. Een gemiddeld groeipotentieel van circa 40% (excl. bevolkingsgroei) op nationaal niveau lijkt realistisch o.b.v. de volgende verwachtingen:

- grote bioscoopexploitanten, zoals Pathé en Decatron verwachten een groei uiteenlopend van 30 tot ruim 80%;
- distributeurs spreken de verwachting uit van een groei van 35 à 40%;
- buitenlandse voorbeelden geven uiteenlopende groeipercentages: 75% (multiplex-regio's in Duitsland), 30% (Brussel), 85% (Antwerpen) en 50 tot 60% (multiplexen Engeland) te zien, gegenereerd door de komst van multiplex- of megabioscopen;
- uit de ontwikkelingen in België komt naar voren dat bezoekersaantallen van het niveau van de jaren rond 1980 weer bereikt kunnen worden. Voor Nederland zou dat een toename betekenen van 75%;
- onderzoek van Dodona Research (april '98) naar de bioscoopmarkt in de Benelux is gematigder en voorspelt voor Nederland in 2002 een groeipotentieel van 20%.

De laatste, wat voorzichtige, prognose is m.n. gebaseerd op het feit dat in Nederland vaak een lang, moeizaam traject overwonnen moet worden voor nieuwbouw van enige omvang van betekenis (>8 zalen) wordt gerealiseerd en vanuit de branche weinig marketinginspanningen (free publicity!) worden verricht waardoor de publieke verwachting weinig hoog gespannen is. In de jaren '80 toen in de UK de eerste megabioscopen (ca. 15 zalen) in aanbouw waren, besloten filmdistributeurs bijv. al om hun marketingbudget zeer fors te verhogen. Groeiverwachtingen van 40% (en hoger) lijken haalbaar, maar gezien de ervaringen elders ook gebaseerd op het massaal bewerken van met name de doelgroep jongeren waarbij:

- een verhoging van de bezoekfrequentie van deze groep noodzakelijk is;
- er vooral groepen die momenteel van aanbod verstoken blijven, worden aangesproken (minder centrum-georiënteerd personen/inwoners niet-stedelijke gebieden);
- bioscoopexploitanten dienen, in samenwerking met producenten en distributeurs de juiste marketinginspanningen te ontplooiën om ook nieuwe doelgroepen (bijv. senioren) te benaderen.

Deze groeid doelstelling lijkt alleen realiseerbaar door de marktverruimende werking van een grootschalig en modern bioscoopcomplex waarvoor men bereid is een grotere afstand af te leggen en men 'op de gok' kan besluiten een bezoek aan de bioscoop te brengen. De geprognostiseerde groei gaat wel deels ten koste van de stadsbioscopen.

2.2. Aanbodzijde

Nationaal; afname aanbod, schaal steeds kleiner

In Nederland zijn bioscopen geografisch relatief gelijkmatig over het land verdeeld. Het aanbod, uitgedrukt in zalen, is sinds 1983 continu gedaald. De jaren negentig laten een stabilisering zien.

Vanaf 1995 is weer een lichte aanbodstijging in zalen te zien, o.a. door het gereedkomen van enkele multiplexen (Maastricht, Scheveningen, Rotterdam, Groningen). Vaak echter werden tijdens de bouw van bovenstaande complexen, kleine verouderde complexen als Corso, Calypso in Rotterdam en Babylon in Den Haag gesloten. Het betreft dus voor een groot deel vervangend aanbod (tabel 2.8). Deze bioscopen hebben echter wel een belangrijke extra impuls gegeven aan het bioscoopbezoek in de grote steden.

Tabel 2.6. Bioscoopaanbod in Nederland

Jaar	Zalen abs.	Zitplaatsen gemiddeld	Zitplaatsen in zalen * 1000
1983	546	267	146
1993	425	227	97
1994	423	214	91
1995	446	210	94
1996	440	206	91
1997	444	200	89

Bron: Statistische Jaarboeken en NFC, 1998

De gesloten bioscopen bevinden zich over het algemeen in of aan de rand van binnensteden. Deze lokaties worden veelal ingevuld door horeca (thema restaurant, hotel), woon-, kantoor- of culturele functies. Van ontwrichting van het 'binnenstadsvoorzieningsniveau' is, tot op heden, geen sprake. De Amsterdamse en Maastrichtse situatie (zie tabel 2.7) en de Dienst RO A'dam onderstrepen deze conclusie. De nieuwe (publieks)functies genereren vaak hogere omzetten per meter en leveren minder piekbezetting op.

Tabel 2.7. Bestemming gesloten/te sluiten bioscopen medio 1998

Bioscoop	Nieuwe bestemming
A'dam: Cineac	Planet Hollywood (internationale horecaketen)
Bellevue/ Cinerama	Huurcontract door gemeente zal in nabije toekomst niet verlengd worden (als Z-O gereed is), er bestaan plannen voor film- en documentairetheater
Alfa	Exploitant wil huurcontract niet verlengen, naar alle waarschijnlijkheid zullen er kantoren verschijnen
Alhambra	Bioscoop gesloopt, op locatie nu woningen en winkels verschenen/in ontwikkeling
Maastricht: Mabi	3 sterren-hotel (thematisch 'filmhotel')

De bioscoopexploitatie is geconcentreerd rond 4 grote aanbieders (eigen theaters en boekingen samen); Pathé met een marktaandeel van ca. 35%, Jogchem's Theaters (ca. 20%), Wolff (ca. 10%) en Minerva (ca. 10%).

Pathé is onbetwist marktleider, hetgeen zich met name uit in een zeer overheersende positie in de steden Amsterdam, Rotterdam, Groningen, Maastricht en Den Haag/Scheveningen, waar deze 60% tot 80% marktaandeel heeft, Utrecht wordt gedomineerd door bioscooponderneming Wolff.

Tabel 2.7. Lokaties en omvang multiplexen in Nederland

Plaats	Lokatie	Aantal zalen en stoelen	Gesloten vanaf 1992	Exploitant
Maastricht '94	Wilhelminasingel (ca. 7 min. lopen tot binnenstad)	6 - 1.678	Mabi Bioscoop (ca. 700 stl.)	Pathé Cinemas
Groningen nov. '95	Nabij Grote Markt	9 - 1.667	3 zalen ('95)	Pathé Cinemas
Scheveningen '95	Nabij Circustheater en Kurhaus	8 - 2.224	Babylon eind '98 (651 stl.)	Pathé Cinemas
Rotterdam '96	Schouwburgplein	7 - 2.723	Corso en Calypso (1700 stl.)	Pathé Cinemas
Eindhoven zomer '98	Nabij Stationsplein (loopafstand binnenstad)	8 - 1.956	n.v.t.	Pathé Cinemas
Amsterdam '99	1) uitbreiding Tuschinsky in binnenstad 2a) plannen A'dam Z-O of 2b) plannen Diemen	13 - 4.000 14 - 3.250 16 - 4.900	Cineac, Alfa Bellevue, Alhambra (> 2000 stl.)	Pathé Cinemas

In zijn algemeenheid kenmerkt het Nederlandse bioscoopaanbod zich door:

- **kleinschaligheid:** schaal neemt de laatste jaren nog steeds af; een kwart van het aantal doeken bevond zich in 1996 in bioscopen t/m 2 zalen, slechts 4% van de filmdoeken was afkomstig van bioscopen > 7 zalen.
- **geringe investeringsgeneigdheid:** Naast de fysieke begrenzingen (door het stedelijke milieu) die uitbreidingen onmogelijk maken is ook de kleinschaligheid en daarmee een geringe investeringscapaciteit een belangrijke reden. Ook het plannings- en bouwtraject voor nieuwbouw verloopt i.t.t. in ons omringende landen tamelijk traag. Recent hebben wel veel bioscopen een verbouwing ondergaan of richten zich met een aangepast aanbod op een kleiner deel van de markt;
- **beperkte marketinginspanningen:** veel bioscoopexploitanten hebben lange tijd een te passief beleid gevoerd waar het gaat om produktverbetering en promotie. De prijs van een bioscoopkaartje is in Nederland daar en tegen hoog t.o.v. de ons omringende landen, terwijl het filmaanbod en de service daarbij achterblijft;

Ten aanzien van de megabioscopen kan geconcludeerd worden dat:

- uit onderzoek (1996) bleek dat Scheveningen de enige bioscoop is die in beperkte mate combinatiebezoek weet te bewerkstelligen (strand en bioscoop), dit is het geval omdat strandbezoek vnl. overdag plaatsvindt en de bioscoop 's avonds bezocht wordt of als 'slecht weer' alternatief dienst doet;
- multiplexen in de Nederlandse steden onvoldoende aantrekkingskracht hebben om een bezoekimpuls op het niveau zoals in België werd gerealiseerd, te bewerkstelligen. De belangrijke redenen hiervoor zijn;
 - het beperkte aanbod van ca. 6 tot 8 zalen biedt onvoldoende keus (om spontaan 'een bioscoopje te pikken');
 - tegelijkertijd worden veelal één of enkele kleinere, verouderde, bioscopen gesloten (vervangend aanbod);

- de multiplexen zijn gelegen in of aan de rand van de binnenstad/uitgaanscentrum (m.u.v. misschien Scheveningen en in de toekomst wellicht Zuid-Oost/Diemen), het marktbereik vanuit de regio wordt hierdoor beperkt.

Er zijn ontwikkelingen, vergelijkbaar met andere sectoren in de amusementsmarkt (musical/casino/megadiscotheek), die ook in de bioscoopsector spelen:

Schaalvergroting

Deze wordt gedeeltelijk ingegeven vanuit de vraagzijde (behoefte aan ruimer aanbod en meer diversiteit). Anderzijds komt deze voort vanuit de beperkingen van het huidige aanbod:

- binnensteden, waar veel bioscopen gevestigd zijn, bieden weinig fysieke ruimte en de grondprijzen voor expansie zijn hoog;
- binnensteden zijn soms minder geschikt voor bepaalde doel- groepen (gezinnen, ouderen en niet-stedelijke bevolking);
- vanuit de bedrijfsvoering: geredeneerd ("economies of scale").

Tegenreactie op de toename in het aanbod

Onder de noemer 'meer van hetzelfde' en een grotere concurrentie worden een aantal ontwikkelingen verwacht:

- het alternatieve circuit profileert zich meer. Voorbeelden in Keulen en Antwerpen laten zien dat de art-houses daar na de komst van multiplexen een sterkere marktpositie hebben ingenomen;
- bestaande binnenstadsbioscopen herinvesteren in produktverbetering/-vernieuwing⁷;
- voor zover haalbaar, werken kleinere exploitanten (samen) aan kwaliteitsverbeteringen.

Regionaal: Tilburg e.o.

Qua aanbod blijft Tilburg, evenals Breda, sterk achter bij belangrijke steden in de regio als Den Bosch en Eindhoven. In Breda zijn wel plannen voor de vestiging van een bioscoop (6 tot 8 zalen). In Tilburg zijn vier bioscopen, alle in de binnenstad gevestigd, met in totaal 9 zalen (1.867):

- Midi, exploitant Wolff (1 zaal/512 stl.)
- Cinema Heuvelpoort, exploitant Minerva (5 zalen/1.019 stl.)
- Cinecitta (Arthouse, 2 zalen/257 stl.)
- Filmtheater Louis (Arthouse, 1 zaal/79 stl.)

Voor het aanbod in de regio wordt verwezen naar bijlage I.

Tabel 2.8 *Aantal stoelen per 1.000 inw., 1998*

Stad	Aantal inw.	Aantal stoelen	Aantal stoelen per 1.000 inw.
Breda	156.000	1.695	10,9
Eindhoven	198.000	4.705	23,8
Den Bosch	127.000	2.708	21,3
Maastricht	119.000	2.515	21,1
Tilburg	183.000	1.867	10,2

Breda

De Casino bioscoop (Minerva) is onlangs nog verbouwd. Voorts is project-ontwikkelaar Situs, in opdracht van het Engelse THI (ca. 15 leisureparken in GB), al enige tijd in onderhandeling met de gemeente Breda. In de buurt van de Claudius Prinsenlaan, Chasséveld of op de lokatie Steenakker zou een grootschalig overdekt amusementspark gerealiseerd worden van ca. 4500 m², de exacte lokatie is bij de gemeente echter nog niet bekend.

⁷ vergl. de nieuwe binnenstadsbioscopen UGC (Brussel) en Gaumont (Antwerpen).

Vast onderdeel is een aantal restaurants en een bioscoop (ca. 6 tot 8 zalen). Vaak zit in het complex tevens gevestigd; een bowling, een virtual reality-hal voor het hele gezin, een dancing en soms ook een zwembad of ijsbaan, een saunacomplex en squash-ruimtes. Welke onderdelen het park krijgt is ook nog onderwerp van gesprek. Bioscoopketen Pathé heeft in een recent verleden zijn plannen voor een megabioscoop in Breda in de ijskast gezet omdat de markt te klein zou zijn. Situs verwacht door de combinatie met meerdere faciliteiten wel renderend te kunnen zijn.

Den Bosch

De gemeente Den Bosch heeft recent één aanvraag voor de vestiging van een megabioscoop ontvangen. Navraag leert dat de gemeente nog niet aan behandeling van deze aanvraag is toegekomen en het college ook nog geen uitspraak heeft gedaan omtrent de wenselijkheid van een megabioscoop.

Eindhoven

In Eindhoven is afgelopen zomer Pathé Cinema geopend met 8 zalen (1.956 stoelen). Deze bioscoop is aan het bestaande aanbod toegevoegd zonder dat elders in de stad een bioscoop gesloten werd. Effecten op het bestaande aanbod zijn momenteel dan ook nog niet in te schatten.

3. Case-studies; effecten na vestiging megabioscoop

3.1. Inleiding

Onderstaande case-studies geven meer inzicht in mogelijke effecten van vestiging van een megabioscoop. Door de lokale omstandigheden zijn eenduidige conclusies wellicht moeilijk te formuleren, maar getracht is met een aantal concrete voorbeeldstudies uit binnen- en buitenland een aantal effecten te benoemen:

- effect bezoek binnenstadbioscopen;
- marktverruimend effect;
- effect op uitgaansfunctie binnenstad;

3.2. Maastricht

Gekozen is voor Maastricht omdat de aldaar gevestigde multiplex reeds enige tijd geopend is (sinds 1994) waardoor mogelijke effecten van de vestiging zich enigszins gestabiliseerd hebben. Bovendien is deze bioscoop aan de rand van de binnenstad gevestigd. In onderstaand schema is het huidige bioscoopaanbod in Maastricht weergegeven. Pathé Cinemas bezit een marktaandeel van 67%. Ten westen van Maastricht, in Belgisch Limburg, zijn echter nog twee bioscopen gevestigd. In Lanaken (ca. 10 km.) is Euroscop gevestigd met 8 zalen (ca. 1.000 stoelen) en voorzien van een grote gratis parkeergelegenheid. Met name in de weekends bezoeken veel Nederlanders (ca. 35% van de bezoekers) deze bioscoop. Lanaken bezit tevens een gezellig uitgaanscentrum mede door de late sluitingstijden in vergelijking met de horeca in Maastricht. Ook het ca. 30 km. van Maastricht gelegen Hasselt met een megabioscoop (14 zalen) wordt in het weekend geregeld door Nederlanders bezocht (ca. 10% van het aantal bezoekers). Met name jongeren bezoeken vaak de bioscoop en vervolgens megadiscotheek Dockside. Op zondagmiddag bezoeken ook veel gezinnen de bioscoop. Voor een ruim aanbod, voldoende (gratis) parkeergelegenheid en eventueel extra uitgaansmogelijkheden is men blijkbaar bereid een grotere afstand af te leggen.

Tabel 3.1. Bioscoopaanbod Maastricht, 1998

Bioscoop	Aantal zalen	Aantal stoelen	Status	Exploitant
Pathé Zaal	6	1.678	geopend in '94	Pathé Cinemas
Palace	3	572	in '94 gerenoveerd	Palace bv (Jogchem's)
Filmtheater Lumière	3	180	enkele jaren geleden enige kwaliteitsverbeteringen aangebracht	Filmtheater Lumière
Cine K	1	85	n.v.t.	Filmtheater Lumière
Mabi	5	600-800	gesloten na komst Pathé Zaal, nu 'film'hotel gevestigd	n.v.t.

Maastricht is één van de weinige stedelijke agglomeraties in Nederland die per 70 inw. 1 bioscoopstoel aan kan bieden⁸. Boven dit kengetal is het moeilijk het potentieel uit de lokale markt te behalen vanwege capaciteits-tekort. 'Overcapaciteit' is in enige mate ook wenselijk i.v.m. piekbelasting door bezoek m.n. in de weekends/avonden en bij 'kaskrakers'.

Tabel 3.2. Bioscoopbezoek Maastricht

Jaar	totaalbezoek * 1.000	verandering bezoek 1989 = 100	gem. aantal bezoeken per inw.
1989	233	100	2,0
1992	226	97	1,9
1993	253	109	2,1
1994	268	115	2,3
1995	449	193	3,8
1996	440	189	3,7
1997	458	197	3,9

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 1997 het bioscoopbezoek t.o.v. 1994, het jaar van opening van Pathé Zaal, gestegen is met 70%! (ondanks de concurrentie in Lanaken en Hasselt). Landelijk steeg het bezoek gemiddeld 18%. De komst van de nieuwe bioscoop lijkt hiervoor de belangrijkste reden. Bioscoop Palace, gerenoveerd vlak voor de komst van Pathé (voor uitbreiding helaas geen ruimte), zag de omzet na opening van Pathé eind '94 met 35% afnemen. In '97 herstelde de omzet zich net boven het niveau van '94, ook voor '98 verwacht men een omzetstijging.

Enige tijd na de opening van Pathé kwamen de prijzen wel enigszins onder druk te staan omdat de bioscoop in Lanaken goedkopere prijzen hanteert (kinderen f8,-, volwassenen ca. f11,-). Pathé heeft hierop in 1996 haar prijzen van f15,- bijgesteld tot ca. f12 o.a. afhankelijk van de duur van de film. Palace heeft na een prijscorrectie van f1,- haar oude prijsniveau van f13,50 toch gehandhaafd (hoger service- en luxe-niveau).

Navraag bij de gemeente leert dat op de lokatie van de Mabi bioscoop nu een hotel gevestigd is. De gemeente is van mening dat met de komst van de megabioscoop het tekort aan capaciteit verleden tijd is en het aanbod nu voldoende keus biedt (een kleinere binnenstadbioscoop in een historisch pand, een moderne megabioscoop en 2 filmhuizen). Onderzoek naar de mogelijke negatieve effecten voor bezoek aan de binnenstad wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Groningen
In Groningen zorgde de komst van een nieuwe bioscoop eind 1995 (9 zalen, 1667 stl.) in de binnenstad voor een daling van de omzet van ca. 30% in 1996 bij Camera (863 stl.); ook deze bioscoop is grondig gerenoveerd en enigszins bespoedigd door de komst van Pathé. In 1997 herstelde de omzet zich weer (+38%), ook de verwachting over 1998 zijn gunstig. Een belangrijke factor voor deze opleving is het goede aanbod van films in de afgelopen jaren. Men is zich tevens aan het oriënteren op nieuwe doelgroepen als bedrijven en scholen en onderzoekt de haalbaarheid van de vestiging van een Grand Café. T.o.v. 1994 steeg het totale bioscoopbezoek in Groningen met 26%.

⁸ bron: Cinema going Europe; France & Benelux, Dodona Research 1998

3.3. Gent (België)

Algemeen: belgische situatie

Ook in België daalde het bioscoopbezoek vanaf de jaren tachtig in een fors tempo. Een dieptepunt werd bereikt in 1988 toen het bezoek 30% lager was dan in 1980. In dat jaar werd in België de eerste megabioscoop geopend in Brussel (Kinopolis, 25 zalen) en vervolgens verschenen in een kort tijdbestek van enkele jaren aan de rand van de grote steden megabioscopen met een capaciteit van 8 oplopend tot 24 zalen. Het bioscoopbezoek is mede daardoor sterk gestegen en bereikte in 1997 weer het niveau van 1980. De gemiddelde bezoekfrequentie bedroeg in België in 1992 nog 1.6 en is in 1997 gestegen naar 2.2. De afgelopen jaren zijn ook in de binnensteden van Brussel (UGC, Acropole) en Antwerpen (Gaumont) succesvolle bioscoopcomplexen (ca. 14 zalen) gerealiseerd die een eigen publiek trekken. In regio's met een multiplex; Brussel en Antwerpen agglomeratie bedroeg de bezoekfrequentie in 1997 5,3 respectievelijk 4,5.

Bovengenoemde schaalvergroting heeft ertoe geleid dat in 1997 bijna 40% van de filmdoeken in bioscopen van 9 zalen of meer zijn gevestigd (> 12 zalen 23%, vergl. NL 4%). Ook in de marktverdeling is sprake van een sterke concentratie; Kinopolis Group had in 1996 een marktaandeel van ca. 45%, UGC Belgique, Groupe Hanne en Groupe Driege hadden een marktaandeel van ca. 10%, 5% resp. 5%. In Nederland zijn de marktverhouding min of meer hetzelfde (4 aanbieders; Pathé 35%, Jogchem's 20%, Wolff 10%, Minerva 10%) maar het aandeel bioscopen met 8 of meer zalen bedraagt slechts 4%⁹.

Metropolis (perifere megabioscoop Antwerpen): marktbereik & horecabezoek binnenstad
Metropolis (24 zalen) is door haar perifere ligging en parkeerfaciliteiten goed bereikbaar. Dit komt tot uitdrukking in de afstand die bezoekers bereid zijn voor een bezoek af te leggen; ca. 30% legt een afstand af van 30 km. of meer (> 50 km., 13%!). Het aandeel Nederlanders bedraagt bijv. zo'n 12%, op avonden in het weekend ligt dit percentage boven de 25%. Circa 90% van de bezoekers komt met de auto. In 1997 is een metrostation opengesteld om het openbaar vervoer te bevorderen.
Zo'n 70% van het bezoek is afkomstig uit de leeftijdscategorie 16 t/m 35 jaar (16 t/m 23, 35%). Een campagne begin 1997 om (groepen) senioren via gerichte advertenties en een kennismakingsactie meer bekend te maken met het vernieuwde bioscoopproduct, heeft in '97/'98 tot een stijging geleid van het middagbezoek van 30%!
Ondanks de perifere ligging bezoekt ruim 40% na de voorstelling een horecagelegenheid; 10% bezoekt een gelegenheid in/nabij Metropolis, 24% gaat na afloop naar het stadscentrum van Antwerpen (omgeving Grote Markt/Groenplaats favoriet). Het onderzoek is relatief klein van opzet maar geeft indicatief toch het belang aan van de bioscoop voor horecagelegenheden in het centrum van Antwerpen.

Gent

Gent heeft als één van de eerste belgische steden kennis gemaakt met een megabioscoop. In 1981 al werd, even buiten het centrum van de stad, Decascoop met 12 zalen (3.531 stoelen) gevestigd. De toenmalige bioscopen Sphinx (4 zalen/555 stoelen) en Studioscoop (4 zalen/363 stoelen) zijn nog steeds geopend.

⁹ Bron: European Cinema Yearbook 1997, Media Salles 1998

Sphinx is een kleine, beetje verouderde, binnenstadbioscoop die veelal in samenspraak met Decascoop haar aanbod samenstelt (nieuwe films draaien in de eerste weken bij Decascoop en vervolgens in de 'naprolongatie' bij Sphinx). Studioscoop is het enige arthouse in de historische binnenstad van Gent.

Tabel 3.3. Bezoekcijfers Gentse bioscopen (* 1.000)

Bioscoop	1996	bezetting	1997	bezetting
Decascoop	1.425	403	1.465	415
Studioscoop	130	358	106	292
Sphinx	74	133	67	121
Totaal	1.629		1.638	

Het aantal inwoners van Gent bedraagt ca. 240.000 (incl. studenten aan Universiteit en Hoge Scholen), de bezoekfrequentie in 1997 bedraagt dan 6,8. Op basis van de bevolkingsomvang van Gent agglomeratie bedraagt de frequentie ca. 3,2. Gent is qua bezoekfrequentie daarmee de derde bioscoopstad van België. Uit bovenstaande tabel blijkt dat m.n. de megabioscoop voor deze hoge bezoekcijfers verantwoordelijk is. Arthouse Studioscoop heeft zich, i.t.t. Sphinx, ook goed kunnen handhaven gezien de relatief hoge stoelbezetting. Decascoop heeft concrete plannen om het huidige aanbod op te waarderen (uitbreiding met 2 zalen met behoud van de stoelcapaciteit).

Het aanbod in de regio is met 20 zalen vrij omvangrijk, ondanks dat deze middelgrote gemeenten als St. Niklaas, Dendermonde, Aalt, Ninove en Geraardsbergen en Ronse op de lijn tussen Gent (max. 30 km. autoreistijd) en Brussel (Kinopolis, 24 zalen). Deze 7 lokale bioscopen realiseerde in 1997 een bezoek van ca. 438.000 en een gemiddelde stoelbezetting van 103.

De groei van het bioscoopbezoek in deze regio blijft achter bij het Belgische gemiddelde. Redenen hiervoor zijn naar alle waarschijnlijkheid het feit dat de marktvergrotenende werking van Decascoop gestabiliseerd is, deze bioscoop is immers al in 1981 geopend. Voorst is ook in de binnenstad de afgelopen jaren geen (ver)nieuw aanbod tot stand gekomen en is in 1997 de perifeer gelegen Kinopolis Kortrijk (10 zalen) geopend.

Tabel 3.4. Bezoekersaantal België en agglomeratie Gent (*1.000)

Jaar	België	verschil 1990 = 100	Gent	verschil 1990 = 100
1990	17.100	100	1.469	100
1991	16.535	97	1.491	101
1992	16.555	97	1.533	104
1993	19.228	112	1.646	112
1994	21.240	124	1.682	114
1995	19.239	113	1.457	99
1996	20.763	121	1.612	110
1997	22.442	131	1.642	112

Bron: statistiek Kinopolis en FCB, 1998

3.4. Metz (Frankrijk)

De in de periferie van Metz gelegen bioscoop Kinopolis (St. Julien-les-Metz) bestaat uit 14 zalen (4.178 stoelen) en is sinds maart 1995 operationeel. Naast het filmprodukt biedt men nog andere (aanvullende) produkten aan als kinderactiviteiten, een expositieruimte en vergader- en receptieruimten voor het bedrijfsleven. In de directe nabijheid hebben zich na de komst van de bioscoop een McDonald en een grill-pizza-bar gevestigd. In de binnenstad van Metz (ca. 120.000 inw.) bevinden zich een tweetal bioscopen; Gaumont Palace (7 zalen) en arthouse l'Ariel (4 zalen/750 stl.).

In 1995, het jaar na opening van Kinopolis steeg, het totale bezoek aan de bioscopen in Metz met 54% t.o.v. 1994, Kinopolis trok ruim 1 mln. bezoekers. Het bezoek aan l'Ariel en Gaumont nam echter af, in 1995 met 30% en in 1996 met 59% t.o.v. 1994. De marktvergrotenende werking van de nieuwe bioscoop is dus deels ten koste gegaan van de bestaande bioscopen. Ook in het nabij gelegen Thionville waren de effecten enigszins merkbaar, bioscoop Le Paris constateerde evenals Scala een kleine terugloop (3% tot 4%) van het aantal bezoekers. Maar men is optimistisch over de toekomst; Le Paris heeft in 1994 al een renovatie achter de rug en Scala heeft in 1997 haar gevel gerenoveerd, in 1998 wordt één van de zalen verbouwd.

De complexen van Gaumont (l'Ariel, Palace) hebben d.m.v. een actie in februari 1997 waarbij het bioscoopkaartje slechts f8,25 kostte, het bezoekcijfer op hetzelfde niveau uit zien komen als in 1995. De daling van 1996 werd daarmee teniet gedaan echter wel met minder omzet. De bezoekcijfers aan Kinopolis bedroegen in dat jaar ruim 1,5 mln. Krantenartikelen meldde eind 1997 de noodgedwongen sluiting van l'Ariel en Palace.

De exploitatie van het in december 1997 gesloten, verouderde, l'Ariel is echter enkele maanden nadien overgenomen door een federatie van arthouse bioscopen (SCARE). Enige modernisering was dringend gewenst voor het complex weer operationeel was. In het voorjaar van 1998 werd bekend dat zowel Gaumont als Kinopolis op zoek zijn naar een lokatie in de binnenstad voor een nieuwe bioscoop van ca. 8 zalen. Kennelijk ziet men toch goede marktmogelijkheden voor een binnenstadsbioscoop ondanks een grootschalige perifere voorziening.

3.5. Conclusies

Maastricht

- De komst van de multiplex zorgde voor een aanzienlijke bezoekimpuls, het bezoek aan de bestaande binnenstadsbioscopen lijkt zich na enige jaren weer te stabiliseren op het niveau van voor de komst van de multiplex. Investerings in renovatie werden bespoedigd en men richt zich sterker op specifiekere doelgroepen;
- Veel Nederlanders in de grensstreek (regio Breda naar Antwerpen, Maastricht naar Lanaken/Hasselt) zijn bereid 30 tot 40 km. te reizen voor het comfort, ruime keus, voldoende parkeergelegenheid (en lagere prijzen!) van de Belgische megabioscopen.

Brussel/Antwerpen

- Aanzienlijke schaalvergroting wordt gerealiseerd door bioscopen vanaf ca. 15 zalen, de perifere lokatie zorgt, vaak i.c.m. marketing-inspanning voor een forse vergroting van het marktbereik en trekt nieuwe bezoegroepen aan;
- Het bezoek aan de binnenstadbioscopen lijkt, na een daling net na de opening van een perifere bioscoop, op langere termijn weinig te lijden onder de perifere bioscopen. De nieuwe binnenstadbioscopen (UGC, Gaumont) trekken voornamelijk een ander publiek; bewoners/bezoekers binnenstad, liefhebbers van meer culturele films (arthouse) e.d. Produktdifferentiatie (luxe inrichting, Grand Café, programmering e.d.) al dan niet 'gedwongen' door de toegenomen concurrentie leidt in Brussel en Antwerpen uiteindelijk juist tot een gevarieerder aanbod (zowel in capaciteit als in programmering);
- De afname van het aantal bezoekers aan de binnenstad door terugloop in bezoek aan de binnenstadbioscopen wordt gecompenseerd door bezoekers aan de megabioscoop die na afloop uitgaan in de binnenstad.

Gent

- In tegenstelling tot in steden zoals Antwerpen en Brussel is in Gent sprake van een beperkt aanbod aan binnenstadbioscopen m.n. in het segment van de commerciële films. De megabioscoop heeft een sterk marktvergroterende werking gehad (derde bioscoopstad van België) maar dit heeft niet geleid tot versterking van het aanbod in de binnenstad. In Antwerpen en Brussel daarentegen zijn sinds enige jaren nieuwe binnenstadcomplexen gerealiseerd (UGC, Acropole, Gaumont);
- Aannemelijk is dat indien er in Gent min of meer gelijktijdig met Decascoop een nieuwe binnenstadbioscoop (ca. 7 zalen) i.p.v. Sphinx was gerealiseerd, het bezoek gelijkmatiger verdeeld zijn over deze twee complexen. De gemiddelde frequentie (incl. aanbod Studioscoop) zou ca. 340 bedragen, wat men als een goede bezetting mag beschouwen.

Metz

- De binnenstadbioscopen hebben over het algemeen merkbaar te lijden gehad onder de komst van een (perifere) megabioscoop. Op termijn treden door de marktwerking echter ook positieve effecten op; binnenstadbioscopen veranderen van exploitant, krijgen een facelift en richten zich op een specifiekere doelgroep (films art/films Version Original) en er zijn plannen voor een geheel nieuw complex.

Algemeen

Op basis van een aantal praktijkvoorbeelden in Nederland en het nabije buitenland kan geconcludeerd worden dat:

- in alle gevallen de vestiging van een (perifere) megabioscoop een sterk marktvergroterend effect heeft;
- binnenstadbioscopen in het begin doorgaans negatieve gevolgen ondervinden van de aanwezigheid van een megabioscoop. Op termijn door differentiatie, produktverbetering e.d. treedt (deels) herstel op van de bezoekcijfers;
- De effecten op het uitgaansbezoek in de binnenstad zijn per saldo positief; de terugloop van bezoekers aan de binnenstadbioscopen wordt (ruimschoots) gecompenseerd door het bezoek aan de binnenstad na afloop van de voorstelling van de megabioscoop.

4. Toekomstperspectief; raming effecten lokaties

4.1. drie onderzoekslokaties

In het onderzoek worden vijf varianten tegen het licht gehouden:

■ *Nul-variant;*

De toekomstige situatie van het bioscoopaanbod voorziet niet in sluitingen van het huidige aanbod in Tilburg e.o. Wel zijn er enkele plannen in de regio die, alhoewel nog niet in een definitief stadium, serieus genoeg zijn om meegenomen te worden:

- Bioscoop Heuvelpoort (Minerva) heeft plannen voor uitbreiding met een drietal zalen op de huidige lokatie (510 stoelen) of zal wellicht een nieuw bioscoopcomplex (minimaal 10 zalen) realiseren aan het Pieter Vredeplein. Zowel de realisering van de nieuwe bioscoop alsmede de handhaving van de huidige bioscoop zijn sterk afhankelijk van de lokatie, omvang en tijdstip van opening van de overige bioscoopplannen;
- De gemeente Breda heeft onlangs een onderzoek laten uitvoeren naar mogelijke lokaties voor het amusementspark en naar de haalbaarheid van de onderdelen daarvan (o.a. een bioscoop, ijshal). Een definitieve beslissing hieromtrent is nog niet gevallen, maar de omvang (6 tot 8 zalen) en ligging in/nabij de binnenstad beperkt het marktgebied voornamelijk tot de eigen regio. Bezoek uit Tilburg e.o. zal slechts zeer beperkt plaatsvinden.

■ *Stationszone;*

Dit betreft het terrein van de voormalige NS-werkplaats (pal ten noorden van het Centraal Station). De omvang van de bioscoop is geraamd op 10 zalen (2.700 stoelen). De bioscoop bevindt zich op loopafstand (ca. 5 min.) tot het uitgaanscentrum en is zeer goed bereikbaar per openbaar vervoer (bus/trein). De parkeervoorzieningen in de directe omgeving van de bioscoop zijn minder omvangrijk dan in de andere varianten;

■ *Beekse Bergen;*

Dit betreft de lokatie bij de Beekse Bergen, direct gelegen aan de N269. De toekomstige omvang van de Beekse Bergen omvat¹⁰:

- Safaripark Beekse Bergen (ca. 550.000 bezoekers in 2003, ca. 30% buitenlands bezoek)
- Speelland; speeltuin, natuurbad e.d. (ca. 350.000 bezoekers in 2003 gerealiseerd zonder komst van een bioscoop)
- verblijfsaccommodatie; camping (1.400 kampeerplaatsen), bungalowpark (351 bungalows), haven (350 ligplaatsen) realiseren in 2003 ca. 550.000 overnachtingen;
- feest- en vergadercapaciteit

De bereikbaarheid per auto is uitstekend evenals per bus overdag. In het weekend in de avond echter vertrekt de laatste bus reeds om 22.30 naar CS-Tilburg. Deze lokatie kent 2 varianten:

¹⁰

De gehanteerde cijfers zijn m.n. gebaseerd op het 'voorontwerp bestemmingsplan Beekse Bergen 1997'; voorzichtigheidshalve zijn de geprognoseerde bezoekersaantallen enigszins naar beneden bijgesteld.

- A. 10 zalen (2.700 stoelen)
- B. 16 zalen (5.000 stoelen)

■ *Stappegoor;*

Deze lokatie is gelegen in de directe omgeving van het Willem-II stadion, gunstig gelegen nabij de A58. De bioscoop zou 16 zalen (5.000 stoelen) omvatten. In de omgeving zijn reeds gevestigd; een overdekt zwembad, ijshal en onderwijsgebied Stappegoor (Fontys Hogeschool, ROC Midden-Brabant). De gemeente onderzoekt tevens de mogelijkheden voor de vestiging van een beursshal en een evenemententerrein. Op piekmomenten in het weekend (bijv. bij een belangrijke voetbalwedstrijd en een consumentenbeurs) kan de bereikbaarheid van de bioscoop in geding komen, ook de dreiging van 'voetbalgeweld' moet niet onderschat worden. De bereikbaarheid per bus is voldoende (laatste bus 0.09 uur), per fiets bedraagt de reistijd naar het centrum ca. 10 min.

4.2. Marktgebied

Nul-variant/Stationszone

De deelgebieden (zie tabel 4.1) binnen het marktgebied zijn bepaald door specifieke kenmerken (m.n. 'natuurlijke' oriëntatie) en toont de (geprognosticeerde) bevolkingsomvang in 1997 en 2003:

- Tilburg; een stad met een bijbehorende stadsbevolking; relatief veel studenten (KUB, onderwijsgebied Stappegoor etc. met in totaal 22.000 voltijds mbo/hbo/wo-studenten). Tilburg heeft relatief veel woonwijken die onder het gemiddelde niveau van de Nederlandse steden scoren¹¹;
- Gebied om Tilburg; randgemeenten van Tilburg, veelal forenzen-gemeenten met relatief hoge(re) koopkracht;
- Gebied om 's-Hertogenbosch/Vught; gemeenten die qua werkgelegenheid en uitgaansbestemmingen meer op Den-Bosch dan op Tilburg georiënteerd zijn;
- Langstraat; gemeente (m.n. Waalwijk) van behoorlijke omvang met een eigen verzorgingsfunctie (o.a. bioscoop, woonboulevard), meer georiënteerd op Tilburg dan op Den-Bosch;

Bovenstaand marktgebied (gemiddeld in een straal van max. 20 km. tot Tilburg centrum) geldt voor de huidige bioscopen in Tilburg alsmede voor de nieuwe binnenstadbioscoop achter CS. In 1997 bedroeg het inwonersaantal ca. 438.200, de bevolkingsprognose voor 2003 bedraagt 450.600.

Beekse Bergen/Stappegoor

Het marktgebied wordt aanzienlijk vergroot als in de regio een perifere bioscoop aan de zuidzijde van Tilburg gevestigd wordt.

De aanzuigende werking bij Stappegoor (16 zalen) zal echter groter zijn dan bij de Beekse Bergen. Het potentiële marktgebied omvat dan tevens:

- Breda; aangezien bij deze variant de kans aanmerkelijk kleiner wordt geacht dat deze gemeente een nieuw bioscoopcomplex (ca. 6 tot 8

¹¹

Het gem. niveau is berekend a.d.h.v. inkomen, huishoudsamenstelling, etnische samenstelling, maatschappelijke participatie en woonomgeving. Bron: 'Een atlas van de Nederlandse steden; 2049 buurten vergeleken, NRC Handelsblad '98

zalen, voorlopig beoogd op de lokatie Steenakker) binnen de eigen grenzen zal realiseren;

- Oirschot; Deze gemeente is voornamelijk op Eindhoven georiënteerd, de bereikbaarheid van de bioscoop vanuit deze gemeente, direct gelegen aan de A58, is echter bijzonder gunstig;
- Oosterhout, Made en Geertruidenberg (bijna 100.000 inw.); deze gemeenten, gelegen aan de A27 ten noorden van Breda, zijn m.n. georiënteerd op Breda, maar beschikken zelf over een zeer beperkt aanbod (evenals Breda). De bereikbaarheid via A27 en A58 (ca. 30 min. autoreistijd) van de bioscoop is goed te noemen;

Het marktgebied van een perifere megabioscoop in de regio Tilburg wordt in zijn algemeenheid begrensd door:

- in het zuiden door de grens met België (inwoners België nauwelijks op Nederland georiënteerd);
- ten noorden door de rivier de Maas;
- in het westen door Breda; omliggende kernen als Etten-Leur, Zevenbergen, Rijsbergen rijden makkelijker naar Antwerpen (Metropolis) dan naar Tilburg;
- in het oosten door de steden Den-Bosch en Eindhoven.

Het potentiële marktgebied omvatte in 1997 ca. 719.700 inwoners, de bevolkingsprognose voor 2003 bedraagt ca. 730.400.

Van belang is het feit dat Tilburg een belangrijke centrumfunctie heeft als uitgaansbestemming voor jongeren en studenten uit de regio. Ter indicatie; het aantal discotheken per 100.000 inw. in vergelijkbare steden als Breda en Den-Bosch bedroeg in 1997 2,6 resp. 2,4, Tilburg scoort relatief hoog met 3,8. De verzorgingsindex is dus hoog. Binnen deze verzorgingsfunctie ontbreekt het thans aan een hoogwaardige bioscoop, terwijl de regiofunctie hiertoe marktkansen biedt.

Hierbij wordt echter opgemerkt dat de ambiance en cultuur in de binnenstad niet echt de karakteristieken heeft van een stedelijk (woon)milieu, dit in tegenstelling tot 'universiteitssteden' als Maastricht, Rotterdam. Het uitgaan door de week (borrelen/hapje eten/ bioscoop e.d.) is hierdoor minder sterk ontwikkeld.

Tabel 4.1. Inwonersaantallen 1997 en 2003

Gemeente (eco. geogr. gebied) *	Inwoners '97	Inwoners 2003 *
Tilburg incl. niet geregistreerde studenten ** (107)	190.500	195.400
Alphen-Chaam (108)	9.300	9.600
Baarle-Nassau (108)	6.000	6.100
Breda (103)	156.400	162.000
Dongen (108)	24.100	24.700
Goirle (108)	22.000	22.800
Gilze en Rijen (108)	23.800	24.500
Haaren (110)	13.900	14.300
Heusden (110)	41.900	43.400
Hilvarenbeek (108)	14.400	14.800
Loon-op-Zand (108)	22.500	23.100
Oisterwijk (108)	25.300	25.700
Waalwijk (106)	44.500	46.200
Oirschot (114)	17.400	17.600
Oosterhout (104)	51.300	52.100
Geertruidenberg (104)	20.900	21.200
Made (101)	26.500	26.900
TOTAAL		

* 101 = zeekleigebied N-B, 103 = Breda, 104 = gebied om Breda, 106 = Langstraat, 107 = Tilburg, 108 = gebied om Tilburg, 110 = gebied om Den-Bosch/Vught, 114 = gebied om Eindhoven, bron: Provinciehuis 's-Hertogenbosch en CBS, 1998

** 22.000 voltijdss Studenten; 30% mbo-studenten (ca. 60% woont bij ouders in Tilburg e.o.), van de overige studenten woont ca. 80% op kamers, ca. 50% staat niet ingeschreven bij de gemeente Tilburg.

4.3. Uitgangspunten voor de ramingen

De basis wordt gevormd door de bezoekfrequentie van de inwoners in de regio Tilburg in 1997. Deze wordt geraamd op circa 1,25 met binnen de regio de volgende verschillen (voor ramingen zie bijlage II):

- een bezoekfrequentie van 1,6 voor Tilburg (excl. de 15.000 hbo/wo-studenten)
- een bezoekfrequentie van 8,0 voor de 15.000 wo/hbo-studenten en
- een bezoekfrequentie van 0,6 voor de overige gemeenten in de regio.

De groeifactor t/m 2003 is met ervaringscijfers ingeschat op:

- Nul-variant 10% tot 15%
- Stationszone 20% tot 30%
- Beekse Bergen (10 zalen) 30% tot 40%
- Beekse Bergen (16 zalen) 45% tot 55%
- Stappegooi (16 zalen) 60% tot 70%

Vermenigvuldiging van de bevolkingsprognose met de bezoekfrequentie die vervolgens vermenigvuldigd wordt met de geschatte groeifactor, geeft het bezoekerspotentieel dat toegedeeld wordt aan:

- huidige binnenstadbioscopen Tilburg;
- lokale bioscopen (in steden als Breda, Den-Bosch, Eindhoven, Antwerpen en dorpen als Kaatsheuvel, Waalwijk, Geertruidenberg);
- lokatie Stappegoor, Beekse Bergen of Stationszone

Bepalende factoren voor het toedelen van het bezoekpotentieel zijn:

- attractiewaarde van de verschillende lokaties:
 - een persoon die een avondje uit wil; een bioscoopbezoek met een bezoek aan café/restaurant, zal eerder kiezen voor een stad-bioscoop;
 - de bewoner van een forenzengemeente zal met zijn gezin zondagmiddag eerder kiezen voor een goed bereikbare bioscoop aan de rand van de stad;
- omvang van de bioscoop; een bioscoopaanbod van 16 films (Stappegoor) biedt, i.t.t. een bioscoop van ca. 8 zalen, een zeer ruime keus waardoor het m.n. in het weekend mogelijk is om spontaan een 'bioscoopje te pikken' zonder van tevoren te moeten reserveren en tijdig aanwezig te moeten zijn om de kaartjes op te halen;
- de 'natuurlijke' oriëntatie van gemeenten op de diverse omliggende steden als Tilburg, Breda, Den-Bosch; inwoners van Waalwijk zijn meer georiënteerd op Tilburg terwijl inwoners van Heusden en Haaren meer op Den-Bosch georiënteerd zijn;
- afstand en bereikbaarheid; binnenstadbioscopen hebben een minder groot marktbereik dan perifeer gelegen megabioscopen en zijn meestal minder goed bereikbaar (per auto) aangezien zij zelden over een omvangrijke (gratis) parkeervoorziening kunnen beschikken;
- aanwezigheid van aanbod in betreffende deelgebieden:
 - een versterkt aanbod in Breda (Leisurepark Steenakker) zal er toe leiden dat inwoners van Breda minder geneigd zijn de megabioscoop bij Stappegoor/Beekse Bergen te bezoeken;
 - de lokale bioscopen in Tilburg, Waalwijk, Kaatsheuvel zullen meer dan de arthouses als Cinecitta en Filmtheater Louis in Tilburg te duchten hebben van de grotere concurrentie en zullen afhankelijk van de variant te maken krijgen met een (sterkere) terugval.

Ervaringen elders (Antwerpen en Bochum) leren dat 40% tot 50% van de bezoekers aan de perifeer gelegen megabioscoop na afloop een horecagelegenheid in de nabij gelegen binnenstad bezoeken.

4.4. Effecten diverse varianten

Per variant is in de bijlagen III t/m VII de berekening weergegeven en wordt een korte omschrijving gegeven. De geraamde bezoekersaantallen zijn vertaald naar een gemiddelde stoelbezetting.

Voor een nieuwe bioscoop bedraagt de stoelbezetting op jaarbasis minimaal 225 maar wenselijk is een bezetting vanaf 250¹². Onderstaande opsomming geeft de belangrijkste conclusies per variant weer.

De ramingen in de diverse varianten zijn indicatief en gebaseerd op inschattingen en ervaringscijfers. **Bij het lezen van deze cijfers moet rekening gehouden worden met een bandbreedte van 10% naar boven en beneden.**

Nul-variant

- Deze variant geldt voornamelijk als vergelijkingsbasis voor de andere varianten. Uitgangspunt is geen nieuwe bioscopen maar wel een forse kwaliteitsimpuls en meer schermen bij de bestaande bioscopen in Tilburg;
- deze variant levert een bezoek aan de Tilburgse bioscopen op van 347.000 (1997) naar ca. 565.000 in 2003; een jaarlijkse toename van ca. 36.000 bezoeken.

Stationszone (10 zalen)

- Deze variant levert een toename van het totale Tilburgse bioscoopbezoek op van 347.000 (1997) naar ca. 650.000 in 2003; een jaarlijkse toename van ca. 50.000 bezoeken. De komst van de nieuwe bioscoop zorgt voor een geringe marktverruimende werking en gaat ten koste van de bestaande binnenstadbioscopen. Vergeleken met de Nul-variant levert deze variant weliswaar in totaal meer bezoek op, maar deze zal er wel toe leiden dat de bestaande bioscopen het zeer moeilijk krijgen en de nieuwe alleen kansrijk is als één van de huidige bioscopen sluit;
- uitgangspunt is een extra bioscoop met 10 zalen (2.700 stoelen) aan de rand van de binnenstad van Tilburg. De vraag is of in deze variant de uitbreiding van Minerva doorgang zal vinden gezien de forse daling in bezoekerscijfers aan de huidige bioscopen. De kans is wel groot dat in Breda in deze variant een binnenstadbioscoop (leisurepark aan de rand van het centrum) gevestigd zal worden;
- het marktgebied neemt niet toe, m.n. omdat hoewel het aanbod in omvang toeneemt de diversiteit in het filmaanbod veel minder toeneemt en toekomstige ontwikkelingen in Breda e.d. het marktgebied inperken;
- een bezoek van 420.000 biedt ook voor de nieuwe bioscoop in eerste instantie een minimale basis, sluiting van een concurrent (Minerva of Wolff) kan voor deze bioscoop i.c.m. de nodige marketinginspanningen wel voldoende draagvlak creëren;
- ondanks de ligging aan het spoor zal toch ca. 70% van de bezoekers per auto komen. De piekbelasting bedraagt ca. 750 auto's (70% x 80% bezetting x 2.700/3 pers. x 1,5 overlap vroege/late film). Met name in de avonden in de weekends voldoen de huidige parkeervoorzieningen in de omgeving (m.n. Besterdreef) niet. Een goed ontsloten parkeergarage kan een oplossing bieden, maar zal overdag te kampen hebben met een grote overcapaciteit. De door de gemeente geplande kantoorontwikkelingen zijn dan ook noodzakelijk. De bereidheid van de bioscoopbezoeker om te betalen is namelijk gering (vergelijk gratis parking Metropolis Antwerpen).

¹² door exploitanten gehanteerd minimum niveau voor een rendabele exploitatie.

Beekse Bergen (10 zalen)

- In deze variant realiseert de bioscoop (2.700 stoelen) bij de Beekse Bergen een bezoek van ca. 440.000, de huidige Tilburgse bioscopen realiseren een bezoek van ca. 355.000 in 2003, het bezoek aan deze bioscopen stagneert dus min of meer t.o.v. 1997 (347.000);
- het marktbereik van de bioscoop bij de Beekse Bergen is aanzienlijk toegenomen t.o.v. de vorige varianten door de perifere ligging, de omvangrijke parking, de attractieve waarde van de Beekse Bergen (slecht-weer alternatief) en de uitbreidingsplannen van de verblijfsaccommodatie;
- geschat wordt dat ca. 20% van de verblijfgasten gedurende hun vakantie op camping/bungalowpark één bioscoopbezoek zullen ondernemen;
- zowel de binnenstadbioscopen als 'Beekse Bergen' behalen in deze variant een relatief lage bezetting, afhankelijk van de realisering van een nieuwe bioscoop in Breda echter zal m.n. de Beekse Bergen veel inspanningen moeten leveren om een rendabele bioscoopexploitatie mogelijk te maken;
- een bijkomend nadeel voor deze lokatie is het gegeven dat de 'link' met de binnenstad verloren gaat (stedelijke invloedssfeer; horeca, uitgaan) en het vanaf de A58 geen zichtlokatie betreft.

Beekse Bergen (16 zalen)

- In deze variant behaalt de megabioscoop een bezoek van ca. 630.000 bezoeken, de binnenstadbioscopen realiseren een bezoek van ca. 315.000. T.o.v. de vorige variant behalen beide een lagere stoelbezetting;
- het bezoek aan de binnenstadbioscopen daalt met 9% t.o.v. 1997;
- t.o.v. de vorige variant is ingeschat dat het percentage verblijfgasten dat de megabioscoop bezoekt met enkele procenten toeneemt naar ca. 25%, synergie met bezoekers aan Speelland/Safaripark wordt niet echt aannemelijk geacht, een groot deel van het bezoek komt namelijk uit de regio en een bezoek aan de bioscoop met gezin levert al gauw een extra uitgavepost op van minimaal f 40,-;
- in deze variant lijkt de megabioscoop niet haalbaar in deze omvang.

Stappegooi (16 zalen)

- Deze variant leidt tot een bezoek van circa 850.000 voor de megabioscoop, de binnenstadbioscopen realiseren een bezoek van circa 225.000 in 2003;
- deze variant leidt tot ca. 850.000 bezoeken aan de megabioscoop dankzij de ligging aan de stadsrand, de bereikbaarheid vanaf de snelweg, de 'link' met de binnenstad (fietsafstand tot uitgaanscentrum) en de ruime keuze. 'Stappegooi' zou nog meer bezoek (zie eerdergenoemde 10% bandbreedte) kunnen trekken onder voorwaarde van een snelle realisering. Hiermee zou deze namelijk de eerste megabioscoop van deze omvang in Nederland worden en zou ook de kans op andere vergelijkbare bioscopen binnen het marktgebied (aanzienlijk) gereduceerd worden;

- de bereikbaarheid van het centrum vanaf Stappegoor zorgt er wel voor dat i.t.t. de vorige variant de binnenstadsbioscopen meer te lijden hebben van de nieuwe bioscoop, t.o.v. 1997 is het bezoek in 2003 gedaald met 35%;
- in deze variant levert de megabioscoop in de beoogde omvang van 5.000 stoelen een bezetting op van ca. 170. Hierdoor lijkt enige inperking van de capaciteit nodig, zonder daarbij het aantal zalen echter al teveel terug te brengen (het karakter van de megabioscoop wordt daardoor teveel aangetast). Het dalende bezoek aan de binnenstadsbioscopen zal waarschijnlijk ook leiden tot sluiting van één van de binnenstadsbioscopen;
- als 25-35% van het bezoek aan Stappegoor (ervaringscijfers elders) na het bioscoopbezoek nog uitgaat in de binnenstad (= 250.000 bezoeken), dan wordt het verlies aan bezoekers aan de binnenstadsbioscopen (-/- circa 125.000) ruim gecompenseerd.

Op volgende pagina zijn de belangrijkste effecten van de bovengeschetste varianten schematisch weergegeven:

Variant Effect	Nul-variant (totaal 2.377 stoelen)	Stations- zone (2.700 stoelen)	Beekse Bergen (2.700 stoelen)	Beekse Bergen (5.000 stoelen)	Stappegoor (5.000 stoelen)
Markt- verdeling: H; huidig N; nieuw	H; 565.000 N; n.v.t.	H; 237.000 N; 417.000	H; 355.000 N; 441.000	H; 316.000 N; 627.000	H; 224.000 N; 852.000
Overle- vingskans (+; +/-;-)	H; ++	H; - N; + mits sluiting concurrent	H; +/- N; + mits voldoende marketing- inspanning	H; +/- N; -	H; - N; + mits aanpassen capa./ sluiting concurrent
Markt- bereik	Tilburg e.o.; 450.000 inw.	idem; 450.000 inw.	Tilburg e.o., Breda/enkele randgemeen- ten, Oirschot; 800.000 inw.	idem; 800.000 inw.	idem; 800.000 inw.
Groei- factor	10% tot 15%	20% tot 30%	30% tot 40%	45% tot 55%	60% tot 70%
effecten bioscoop- bezoek binnenstad	+/+ 60% t.o.v. '97	-/- 30% t.o.v. '97	stabiel; + 2,5% t.o.v. '97	-/- 9% t.o.v. '97	-/- 35% t.o.v. '97
Werkgele- genheid fte*	enkele fte's	ca. 30 fte's	ca. 25 fte's	ca. 45 fte's	ca. 55 fte's
Bijdrage omgevings- kwaliteit	+; mits nieuwbouw P.Vredeplein	++; upgrading stations- gebied	+/-	+/-	+; imago Tilburg
Uitgaan/ horeca binnenstad t.o.v. '97**	160.000 extra bezoeken	230.000 extra bezoeken	180.000 extra bezoeken	230.000 extra bezoeken	250.000 extra bezoeken

* fte = Full Time Equivalent (ofwel het aantal voltijdbanen)

** ca. 75% van bezoekers binnenstadbioscopen bezoekt na afloop een horecagelegenheid,
ca. 40% bezoekers megabioscoop brengt een bezoek aan de binnenstad.

BIJLAGE I
Aanbod (stoelen, doeken) in de regio, per 1-1-'98

C = vnl. 'commerciële' films A = vnl. 'arthouse' films	Aantal doeken	Aantal stoelen
Breda:		
* Casino, <i>Minerva</i> (C)	4	715
* Chassé Cinema (C)	2	189
* Cinesol/Grand/Mignon, <i>Wolff</i> (C)	5	791
subtotaal	11	1.695
Eindhoven:		
* Cinema Parisien (A)	1	270
* Cinema Rembrandt, <i>Minerva</i> (C)	5	1.390
* Eurocinema, <i>Jogchem's</i> (C)	5	950
* Filmhuis Plaza Futura (A)	2	139
* Pathé Cinema, <i>Pathé</i> (C)	8	1.956
subtotaal	21	4.705
Kaatsheuvel:		
* Apollotheater (C)	2	210
's-Hertogenbosch:		
* Eurocinema, <i>Jogchem's</i> (C)	5	1.167
* Cinema Parade (C)	3	1.275
* Filmtheater Jeroen (A)	2	266
subtotaal	10	2.708
Tilburg:		
* Midi, <i>Wolff</i> (C)	1	512
* Cinema Heuvelpoort, <i>Minerva</i> (C)	5	1.019
* Cinecitta (A)	2	257
* Filmtheater Louis (A)	1	79
subtotaal	9	1.867
Geertruidenberg:		
* Centraal I en II	2	236
Waalwijk:		
* Filmhuis De Leest (C)	1	340
TOTAAL		
C:	46	10.514
A:	8	1.011

* cursief zijn de belangrijkste exploitanten aangeven

BIJLAGE II Raming bezoekfrequentie Tilburg e.o. 1997

Bezoekfrequentie Tilburg e.o., 1997

gemeenten	inw.aantal	bezoekfreq. p.j.	bezoeken
tilburg	175.500	1,6	280.800
alphen	9.300	0,6	5.580
baarle	6.000	0,6	3.600
dongen	24.100	0,6	14.460
goirle	22.000	0,6	13.200
gilze	23.800	0,6	14.280
haaren	13.900	0,6	8.340
heusden	41.900	0,6	25.140
hilvarenbeek	14.400	0,6	8.640
loon op	22.500	0,6	13.500
waalwijk	44.500	0,6	26.700
oisterwijk	25.300	0,6	15.180
studenten	15.000	8	120.000
totaal	438.200		549.420

gem. bezoekfreq.	1,25
aantal stoelen	1.867
gem. bezetting	294

BIJLAGE III Nul-variant

NUL-VARIANT:										
gemeente	bevolkings- prognose	bezoek- potentieel	bioscopen:							
			%	Tilburg	%	Den-Bosch	%	Breda	%	Lokaal
tilburg	195.400	274.781	100%	274.781						
alphen	9.600	13.500	65%	8.775			35%	4.725		
baarle	6.100	8.578	65%	5.576			35%	3.002		
dongen	24.700	34.734	100%	34.734						
goirle	22.800	32.063	100%	32.063						
gilze	24.500	34.453	100%	34.453						
haaren	14.300	20.109	50%	10.055	50%	10.055				
heusden	43.400	61.031	65%	39.670	35%	21.361				
hilvarenbeek	14.800	20.813	70%	14.569					30%	6.244
loon op zand	23.100	32.484	100%	32.484						
oisterwijk	25.700	36.141	100%	36.141						
waalwijk	46.200	64.969	65%	42.230	20%	12.994			15%	9.745
totaal	450.600	633.656		565.530		44.409		7.727		15.989
bezoekfrq.	1,25									
groefactor	1,125									
aandeel				89%		7%		1%		3%
stoelen	1.867		2.377							
bezetting				238						

BIJLAGE IV Stationszone (10 zalen)

STATIONSZONE:									
gemeente	bevolkings- prognose	bezoek- potentieel	bioscopen:						
			%	station	%	rest tilburg	%	lokaal	
tilburg	195.400	305.313	65%	198.453	35%	106.859			
alphen	9.600	15.000	45%	6.750	25%	3.750	30%	4.500	
baarle	6.100	9.531	45%	4.289	25%	2.383	30%	2.859	
dongen	24.700	38.594	60%	23.156	40%	15.438			
goirle	22.800	35.625	60%	21.375	40%	14.250			
gilze	24.500	38.281	60%	22.969	40%	15.313			
haaren	14.300	22.344	40%	8.938	20%	4.469	40%	8.938	
heusden	43.400	67.813	45%	30.516	25%	16.953	30%	20.344	
hilvarenbeek	14.800	23.125	50%	11.563	25%	5.781	25%	5.781	
loon op zand	23.100	36.094	60%	21.656	40%	14.438			
oisterwijk	25.700	40.156	60%	24.094	40%	16.063			
waalwijk	46.200	72.188	60%	43.313	30%	21.656	10%	7.219	
totaal	450.600	704.063		417.070		237.352		49.641	
bezoekfrq.	1,25								
groefactor	1,25								
aandeel				59%		34%		7%	
stoelen			2.700		1.867				
bezetting				154		127			

BIJLAGE V Beekse Bergen (10 zalen)

BEEKSE BERGEN (10 ZALEN):							
gemeente	bevolkings- prognose	bezoek- potentieel	bioscopen:				
			%	beekse b	%	rest tilburg	% lokaal
tilburg	195.400	329.738	50%	164.869	50%	164.869	
alphen	9.600	16.200	45%	7.290	30%	4.860	25% 4.050
baarle	6.100	10.294	45%	4.632	30%	3.088	25% 2.573
breda	162.000	273.375	10%	27.338			90% 246.038
dongen	24.700	41.681	50%	20.841	50%	20.841	
goirle	22.800	38.475	50%	19.238	50%	19.238	
gilze	24.500	41.344	50%	20.672	50%	20.672	
haaren	14.300	24.131	35%	8.446	30%	7.239	35% 8.446
heusden	43.400	73.238	35%	25.633	40%	29.295	25% 18.309
hilvarenbeek	14.800	24.975	70%	17.483	20%	4.995	5% 1.249
loon op zand	23.100	38.981	50%	19.491	50%	19.491	
oisterwijk	25.700	43.369	50%	21.684	50%	21.684	
waalwijk	46.200	77.963	40%	31.185	50%	38.981	10% 7.796
oirschot	17.600	29.700	25%	7.425			75% 22.275
oosterhout	52.100	87.919	20%	17.584			80% 70.335
geertruidenberg	21.200	35.775	15%	5.366			85% 30.409
made	26.900	45.394	15%	6.809			85% 38.585
verblijfsgasten BB	78.571	78.571	20%	15.714			
totaal	808.971	1.311.121		441.698		355.253	450.065
bezoekfreq.	1,25						
groeifactor	1,35						
aandeel				35%		28%	36%
stoelen			2.700		1.867		
bezetting				164		190	

BIJLAGE VI Beekse Bergen (16 zalen)

BEEKSE BERGEN (16 ZALEN)									
gemeente	bevolkings- prognose	bezoek- potentieel	bioscopen:						
			%	beekse bergen %		rest tilburg %		lokaal	
ilburg	195.400	366.375	60%	219.825	40%	146.550			
alphen	9.600	18.000	55%	9.900	25%	4.500	20%	3.600	
baarle	6.100	11.438	55%	6.291	25%	2.859	20%	2.288	
reda	162.000	303.750	20%	60.750			80%	243.000	
dongen	24.700	46.313	60%	27.788	40%	18.525			
joirle	22.800	42.750	65%	27.788	35%	14.963			
jilze	24.500	45.938	60%	27.563	40%	18.375			
haaren	14.300	26.813	50%	13.406	25%	6.703	25%	6.703	
heusden	43.400	81.375	45%	36.619	35%	28.481	20%	16.275	
ilvarenbeek	14.800	27.750	80%	22.200	15%	4.163	5%	1.388	
loon op zand	23.100	43.313	60%	25.988	40%	17.325			
rosterwijk	25.700	48.188	60%	28.913	40%	19.275			
vaalwijk	46.200	86.625	50%	43.313	40%	34.650	10%	8.663	
oirschot	17.600	33.000	30%	9.900			70%	23.100	
osterhout	52.100	97.688	30%	29.306			70%	68.381	
jeertruidenberg	21.200	39.750	20%	7.950			80%	31.800	
made	26.900	50.438	20%	10.088			80%	40.350	
verblijfsgasten BB	78.571	78.571	25%	19.643					
otaal	808.971	1.448.071	627.227		316.369		445.547		
bezoekfreq.	1,25								
groeifactor	1,50								
aandeel			43%		23%		32%		
stoelen			5.000	1.867					
bezetting			125		169				

BIJLAGE VII Stappegoor (16 zalen)

STAPPEGOOR (16 zalen):								
gemeente	bevolkings- prognose	bezoek- potentieel	bioscopen:					
			%	stappegoor	%	rest tilburg	%	lokaal
tilburg	195.400	403.013	75%	302.259	25%	100.753		
alphen	9.600	19.800	70%	13.860	15%	2.970	15%	2.970
baarle	6.100	12.581	70%	8.807	15%	1.887	15%	1.887
breda	162.000	334.125	25%	83.531			75%	250.594
dongen	24.700	50.944	75%	38.208	25%	12.736		
goirle	22.800	47.025	80%	37.620	20%	9.405		
gilze	24.500	50.531	75%	37.898	25%	12.633		
haaren	14.300	29.494	60%	17.696	20%	5.899	20%	5.899
heusden	43.400	89.513	65%	58.183	20%	17.903	15%	13.427
hilvarenbeek	14.800	30.525	70%	21.368	20%	6.105	5%	1.526
loon op zand	23.100	47.644	75%	35.733	25%	11.911		
oisterwijk	25.700	53.006	75%	39.755	25%	13.252		
waalwijk	46.200	95.288	60%	57.173	30%	28.586	10%	9.529
oirschot	17.600	36.300	40%	14.520			60%	21.780
oosterhout	52.100	107.456	45%	48.355			55%	59.101
geertruidenberg	21.200	43.725	30%	13.118			70%	30.608
made	26.900	55.481	30%	16.644			70%	38.837
verblijfgasten BB	78.571	78.571	10%	7.857				
totaal	808.971	1.585.021		852.585		224.039		436.157
bezoekfreq.	1,25							
groeifactor	1,65							
aandeel				54%		15%		29%
stoelen			5.000		1.867			
bezetting				171		120		